

Sygnatura akt XII C 338/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

P., dnia 8 grudnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący:SSO Ewa Hoffa

Protokolant:Starszy sekretarz sądowy K. T. (1)

po rozpoznaniu w dniu 24 listopada 2016 r. w Poznaniu, na rozprawie

sprawy z powództwa I. N. /PESEL: (...)/

przeciwko Z. D. /PESEL: (...)/

o zapłatę

I. Utrzymuje w mocy w całości nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydany dnia 2 października 2015 r. w sprawie (...) Sądu Okręgowego w Poznaniu.

II. Nie obciąża pozwanej kosztami sądowymi w zakresie opłaty od zarzutów od nakazu zapłaty.

/-/ E. H.

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym dnia 13 sierpnia 2015 r. powód I. N. wniósł o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, w którym Sąd zobowiąże pozwaną Z. D. do zapłaty na rzecz powoda kwoty 680.843,84 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 11 sierpnia 2015 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania. W uzasadnieniu powód wskazał, że pozwana wręczyła mu na zaspokojenie jego roszczeń weksel własny in blanco. Ponieważ pozwana nie wywiązała się ze swojego zobowiązania, którego wykonanie zabezpieczał ów weksel, powód w dniu 20 lipca 2015 r. uzupełnił weksel i wezwał pozwaną do zapłaty sumy wekslowej. Wystawca weksla pomimo poinformowania go o terminie i miejscu płatności weksla do 10 sierpnia 2015 r. nie wykupił go.

Nakazem zapłaty z dnia 2 października 2015 r. wydanym w sprawie (...) tut. Sąd uwzględnił żądanie dochodzone pozwem w całości.

W ustawowym terminie pozwana wniosła zarzuty od nakazu zapłaty domagając się uchylenia nakazu w całości, oddalenia powództwa oraz zasądzenia od powoda na rzecz pozwanej zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwana wskazała, że nigdy nie zawierała z powodem umowy poręczenia zobowiązań syna, ani nie wystawiała na jego rzecz weksla załączonego do pozwu, zaprzeczyła autentyczności złożonych na tych dokumentach jej podpisów oraz oświadczyła, że nigdy nie pozostawała w jakichkolwiek stosunkach gospodarczych, ani osobistych z powodem.

W toku dalszego postępowania strony podtrzymały swoje stanowiska w sprawie.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Na mocy umowy zawartej dnia w dniu 2 stycznia 2009 r. powód I. N. udzielił synowi pozwanej Z. T. D. pożyczki na łączną kwotę 400.000 zł. Pożyczka została oprocentowaną w wysokości 10 % w skali roku. W dniu 2 stycznia 2009 r. pozwana Z. D. zawarła z powodem I. N. umowę poręczenia na zabezpieczenie roszczeń z tytułu zwrotu pożyczki udzielonej przez powoda w tym samym dniu T. D.. Na zabezpieczenie wykonania obowiązku poręczenia, w dniu 20 lipca 2015 r. pozwana Z. D. wystawiła na rzecz powoda I. N. weksel własny in blanco. Zgodnie z § 4 ust. 2 umowy poręczenia ustalone zostało, że weksel będzie mógł być uzupełniony o kwotę zadłużenia z tytułu niespłaconej w terminie pożyczki, o której mowa w § 1.1 umowy poręczenia, powiększoną o naliczone przez wierzyciela odsetki ustawowe oraz odsetki umowne w wysokości 10 % w skali roku.

Dowód: weksel własny (k.7), umowa poręczenia (k.19), zeznania świadka J. B. (k.11-12 akt (...)), zeznania świadka A. N. (k.12-13 akt (...)), zeznania świadka R. D. (k.13 akt (...)), zeznania powoda (k.186-187) wraz z informacyjnym przesłuchaniem (k.109-110),

Powód bezskutecznie wzywał T. D. do spłaty należności z tytułu udzielonej pożyczki.

Dowód: zeznania świadka J. B. (k.11-12 akt (...)), zeznania świadka A. N. (k.12-13 akt (...)), zeznania świadka R. D. (k.13 akt (...)), zeznania powoda (k.186-187) wraz z informacyjnym przesłuchaniem (k.109-110),

Weksel został wypełniony na kwotę 680.843,84 zł, z datą płatności 10 sierpnia 2015 r. Jako miejsce płatności weksla wskazano os. (...) w G..

Pismem z dnia 20 lipca 2015 r., doręczonym pozwanej dnia 4 sierpnia 2015 r. powód wezwał pozwaną do wykupu wystawionego przez nią w dniu 20 lipca 2015 r. weksla na zabezpieczenie poręczenia spłaty umowy pożyczki. Wezwanie pozostało bezskuteczne.

Dowód: wezwanie do wykupu weksla (k.6) wraz z dowodem doręczenia (k.16-18), zeznania powoda (k.186-187) wraz z informacyjnym przesłuchaniem (k.109-110),

Przed Prokuraturą Okręgową w Poznaniu toczyło się postępowanie w sprawie podrobienia, w celu użycia za autentyczny ww. weksla in blanco, a następnie puszczenia go w obieg oraz podrobienia w celu użycia za autentyczny dokumentu w postaci umowy poręczenia, a następnie użycia go jako autentyczny, tj. o przestępstwa z art. 310 § 1 kk i 310 § 2 kk oraz art. 270 § 1 kk.

Postanowieniem z dnia 22 marca 2016 r. Prokuratura Okręgowa w Poznaniu, na podstawie art. 17 § 1 pkt 1 i 2 kpk umorzyła śledztwo dotyczące weksla wobec stwierdzenia, że czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego oraz w sprawie podrobienia, zaś śledztwo dotyczące umowy poręczenia umorzono wobec stwierdzenia, że brak jest danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa.

Bezsporne, dowód: postanowienie o umorzeniu śledztwa z dnia 22.03.2016 r. (k.131-134)

Postanowieniem z dnia 22 sierpnia 2016 r. wydanym przez Prokuraturę Okręgową w Poznaniu, na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 kpk, umorzono śledztwo w sprawie podrobienia ww. umowy poręczenia, wobec stwierdzenia, że czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego.

Bezsporne, dowód: postanowienie o umorzeniu śledztwa z dnia 22.08.2016 r. (k.135-139)

Zgodnie z treścią opinii biegłej sądowej mgr K. M. (1) z dnia 29 lutego 2016 r., wydanej na podstawie ekspertyzy z zakresu badań pisma i podpisów, na zlecenie Prokuratury Okręgowej w Poznaniu, w sprawie (...) ustalono, że zarówno podpis o treści (...) widniejący na przedmiotowym wekslu z dnia 20 lipca 2015 r., jak również podpis na ww. umowie poręczenia z dnia 2 stycznia 2009 r. został nakreślony przez pozwaną.

Dowód: opinia biegłej sądowej mgr K. M. (1) z dnia 29.02.2016 r. (k.145-158) wraz z opinią uzupełniającą z dnia 16.07.2016 r. (k.159-170)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty zgromadzone w aktach sprawy których wiarygodność ani moc dowodowa nie były kwestionowane przez strony, Sąd także nie znalazł podstaw by czynić to z urzędu, a także w oparciu o zeznania zawnioskowanych świadków i zeznania stron oraz opinie: z dnia 29 lutego 2016 r. i 16 lipca 2016 r. sporządzone przez biegłą sądową mgr K. M. (2) na zlecenie Prokuratury Okręgowej w Poznaniu w sprawie (...).

Strony wyraziły zgodę na wykorzystanie wyżej wymienionych opinii jako dowodów w niniejszym postępowaniu /k.174 i k.188/.

Zeznania świadka J. D. oraz K. D. były przydatne w sprawie jedynie w niewielkim zakresie z uwagi na to, że świadkowie ci na większość okoliczności sprawy nie posiadali żadnych informacji, w tym nie byli także w stanie potwierdzić okoliczności na które dowód z ich zeznań został powołany, w szczególności na temat stosunków łączących powoda z pozwaną. Sąd oddalił wnioski strony pozwanej o przeprowadzenie dowodu z zeznań T. D. zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 242 kpc tj. jeżeli postępowanie dowodowe napotyka przeszkody o nieokreślonym czasie trwania, sąd może oznaczyć termin, po którego upływie dowód może być przeprowadzony tylko wówczas, gdy nie spowoduje to zwłoki w postępowaniu. Pomimo zagrożenia przez Sąd stronie pozwanej pominięciem zeznań tego świadka w razie jego kolejnego niestawiennictwa na rozprawę, świadek ponownie nie stawiał się na posiedzenie celem jego przesłuchania.

Zeznania świadka J. B., A. N. i R. D. Sąd ocenił jako wiarygodne, zgodne z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym i autentyczne. Świadczyli według własnej wiedzy w sposób wyczerpujący i przekonujący przywołali okoliczności z zawarcia umowy pożyczki powoda z T. D., okoliczności niewywiązania się z umowy przez pożyczkobiorcę, jak również potwierdzili fakt istnienia wzajemnych kontaktów pomiędzy powodem a pozwaną, w tym w szczególności w zakresie poręczenia przez pozwaną roszczeń powoda wynikających z ww. umowy pożyczki.

Zeznania pozwanej Z. D. Sąd ocenił jako niewiarygodne i stojące w rażącej sprzeczności ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, w szczególności z materiałem w postaci dwóch opinii biegłej mgr K. M. (1): z dnia 29 lutego 2016 r. i 16 lipca 2016 r. oraz zeznaniami świadków zawnioskowanych przez stronę powodową. Wbrew twierdzeniu konsekwentnie prezentowanemu przez pozwaną w toku całego postępowania w opinii wykazane zostało, że podpisy złożone na wekslu i umowie poręczenia należą do pozwanej, natomiast fakt poręczenia przez pozwaną jak również znajomości pozwanej z powodem został jednoznacznie potwierdzony zeznaniami ww. świadków i zeznaniami pozwanej /k.111 i k.188/. Powierzchnowa znajomość nie dawałaby podstaw do pomocy pozwanej udzielanej przez powoda po aresztowaniu T. D.. Istnieją zatem uzasadnione podstawy by uznać, że stanowisko pozwanej prezentowane w toku postępowania było wyłącznie wyrazem przyjętej przez nią taktyki procesowej. Zeznania pozwanej nie okazały się być zatem przydatne dla ustalenia okoliczności faktycznych sprawy.

Zeznania powoda I. N. Sąd ocenił jako wiarygodne i zgodne z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym. Powód w sposób przekonujący, logiczny i spójny opisał przebieg znajomości z T. D. i pozwaną, zawarcia umowy pożyczki, fakt niewywiązania się z umowy przez pożyczkobiorcę, jak również fakt znajomości z pozwaną oraz dokonanego przez nią poręczenia i wystawienia weksla.

Zasadniczą podstawę dokonania ustaleń stanowił także materiał dowodowy w postaci opinii: z dnia 29 lutego 2016 r. i 16 lipca 2016 r. sporządzonych przez biegłą sądową mgr K. M. (2) na zlecenie Prokuratury Okręgowej w Poznaniu w sprawie (...), dla celów określenia czy podpis złożony na wekslu z dnia 20 lipca 2015 r. oraz na umowie poręczenia z dnia 2 stycznia 2009 r. zawierający imię i nazwisko pozwanej został złożony przez pozwaną. Opinia została sporządzona w sposób fachowy, rzetelny i wyczerpujący, zawiera odpowiedź na zgłoszone również w niniejszym postępowaniu pytanie o prawdziwość i pochodzenie podpisów złożonych pod ww. wekslem i umową poręczenia. Sąd uznał ją więc za przydatną do dokonania ustaleń także w niniejszym postępowaniu. Z tego względu brak było podstaw do przeprowadzenia dowodu z kolejnej opinii biegłego na tę samą okoliczność.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 485 § 2 kpc powód może żądać wydania nakazu zapłaty przeciwko każdemu zobowiązanemu z weksła, należycie wypełnionego, którego prawidłowość i treść nie nasuwają wątpliwości. Stosownie do dyspozycji art. 496 kpc, w razie prawidłowego wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, po przeprowadzeniu rozprawy Sąd wydaje wyrok, w którym nakaz zapłaty w całości lub w części utrzymuje w mocy albo go uchyla i orzeka o żądaniu pozwu, bądź też postanowieniem uchyla nakaz zapłaty i pozew odrzuca lub postępowanie umarza.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że treść przedłożonego w sprawie weksła nie wzbudziła wątpliwości Sądu, w szczególności posiada on wszystkie wymagane ustawowo cechy, bowiem zawiera przyrzeczenie bezwarunkowe zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej, oznaczenie terminu płatności, oznaczenie miejsca płatności, nazwisko osoby, na zlecenie której zapłata ma być dokonana, oznaczenie daty i miejsca wystawienia weksła, a także podpis wystawcy weksła. Z uwagi na powyższe dokument ten ma charakter ważnego weksła własnego, rodzący ważne zobowiązania wekslowe osoby na nim podpisanej.

Weksel własny in blanco powinien być wypełniony zgodnie z porozumieniem zawartym między podpisanym na wekslu, a osobą, której weksel ten wręczono. Osobie podpisanej na wekslu przysługuje zarzut wypełnienia weksła niezgodnie z zawartym porozumieniem. Zgodnie z poglądem ugruntowanym w orzecznictwie, ciężar dowodu, że weksel in blanco wypełniono w sposób sprzeczny z porozumieniem spoczywa na dłużniku wekslowym, który zarzut podniósł.

Pozwana w ogóle nie zakwestionowała prawidłowości uzupełnienia weksła in blanco. W podniesionych przez siebie zarzutach ograniczyła się ona natomiast wyłącznie do zakwestionowania podpisów złożonych przez siebie na wekslu z dnia 20 lipca 2015 r. oraz na umowie poręczenia z dnia 2 stycznia 2009 r. oraz podniosła zarzut nieistnienia umowy pożyczki z 2009 r. łączącej powoda z jej synem T. D. na kwotę 400.000 zł, za którą osobiście poręczyła i wystawiła ww. weksel na zabezpieczenie.

Żaden z zarzutów pozwanej nie okazał się trafny. Zarzut dotyczący rzekomego sfalszowania podpisów na wekslu i umowie poręczenia jest w całości nieprawdziwy, co zostało w sposób bezsprzeczny ustalone w przywołanych wcześniej opiniach biegłej sądowej sporządzonych na potrzeby postępowania karnego, poprzez uznanie, że podpisy złożone na wekslu i umowie poręczenia niewątpliwie należą do pozwanej. Pozwana nie zdołała wykazać w jakikolwiek sposób wadliwości ustaleń dokonanych w opinii, nie podjęła nawet takiej próby. Co więcej, za nieprawdziwy należało uznać także zarzut co do rzekomego braku jakiejkolwiek znajomości pozwanej z powodem. Fakt wielokrotnych spotkań pozwanej z powodem w celu związanym z zawartą umową pożyczki i jej zabezpieczeniem został potwierdzony zeznaniami szeregu świadków zawnioskowanych przez powoda. Po drugie, niezasadny okazał się zarzut co do nieistnienia stosunku podstawowego dla stosunku wekslowego w postaci umowy pożyczki łączącej powoda z T. D.. Twierdzenie to jest całkowicie sprzeczne ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym. Fakt zawarcia umowy pożyczki został potwierdzony zeznaniami świadków jak również wynika wprost z treści umowy poręczenia z dnia 2 stycznia 2009 r. W konsekwencji ani treść podniesionych przez pozwaną zarzutów ani zgłoszone przez nią wnioski dowodowe nie doprowadziły do skutecznego zakwestionowania roszczenia wywodzonego z weksła.

Z uwagi na powyższe, uznając roszczenie dochodzone pozwem za zasadne, na podstawie art. 47 w zw. z art. 103 ustawy z dnia 28 kwietnia 1932 r. Prawo wekslowe (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 160 ze zm.) Sąd uwzględniając powództwo w całości, utrzymał w mocy nakaz zapłaty wydany dnia 2 października 2015 r. wydany w sprawie (...)

O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 102 kpc nie obciążając nimi pozwanej, biorąc pod uwagę trudną sytuację materialną w jakiej obecnie się znajduje.

/-/ E. H.